BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIATIUNII" SIBIIU

...nul al 55-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei | In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 300 Joi 3 Noembrie 1938
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

...ondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Tot chestiunea pâinii

Despre prețul pâinii a fost...n nou vorba în zilele ace-...ea, iar acum se anunță că ...fost numită o comisiune, ...are să controleze la brutării ...ondițiunile în care se fabri-...ă pâinea.

In ce privește prețul, am ...ăcut de mult în aceste co-...oane o propunere, pe care ...edem că primăria munici-...iului București este dispusă ...ă și-o însușiască. Fără să-i ...evendicăm paternitatea și ...ără să ne facem vreun me-...it, amintim că propunerea ...oastră a fost în sensul ca, ...așa cum se obișnuește și cu ...elelalte articole de consuma-...ie, și pâinea să fie vândută ...u cântarul, iar nu cu bu-...ata, cum se vinde astăzi.

Să ni se dea un kilogram ...e pâine, cântărită în prezen-...a cumpărătorului, așa cum, ...unăoară, măcelarul cântă-...rește carnea sau băcanul za-...hărul, iar nu să ni se dea o ...pâine, despre care se presu-...pune — o presupunere abso-...lut neexactă — că ar avea greutatea de un kilogram.

Spre deosebire de toate ce-lelalte articole și mărfuri, la stabilirea prețului pâinii se recurge de atâția ani de zile la un truc, al cărui rost e greu de înțeles, deoarece nu înșeală pe nimeni. De pildă, când se hotărăște că prețul cărnii de vacă este de 30 lei, fiecare consumator știe că pentru suma de 30 lei va avea un kilogram adevărat de carne, un kilogram de o mie de grame. Dacă măcelarul îți dă lipsă, îl poți reclama, poți cere să fie pedepsit.

Insă, când se spune că prețul pâinii negre a fost fixat — să zicem — la 6 sau 7 lei kilogramul, fiecare consumator știe că acest kilogram este o simplă ficțiune și că kilogramul pentru pâine — și numai pentru pâine — este de 800, de 700, ba uneori de 600 de grame. El însă plătește, ca și cum ar fi un kilogram de o mie de grame.

Cunoaștem argumentul, care a consacrat această ciudată anomalie, numai că îl găsim absolut neîntemeiat. Consumatorul să continue a se mângâia cu iluzia că prețul pâinii este relativ eftin. Dar iluziile nu satură, nici nu hrănesc, iar consumatorul nu e atâta de naiv, încât să creadă că „devalorizând" kilogramul, adică, reducându-i greutatea la 800 sau 700 grame, l-ai făcut să nu plătească scump pâinea.

In schimb, inconvenientele ce decurg din sistemul în practică sunt numeroase și resimțite în mod neplăcut de populația consumatoare. In primul rând, nu i se dă putința de a controla, dacă pâinea ce i se vinde ca pâine de un kilogram, are sau n'are — fie și cu aproximație — greutatea kilogramului fictiv, adică a kilogramului de 800 sau 700 de grame, așa cum a fost admis de autoritățile respective.

In al doilea rând, această diferență între kilogramul adevărat și kilogramul fictiv al pâinii îngreunează și complică mult controlul pentru reprezentanții autorității, dă naștere la o mulțime de procese de contravenții, la măsuri aspre, ca închiderea pe un timp mai lung sau mai scurt a brutăriilor, amendarea fabricanților de pâine, confiscarea pâinii găsită lipsă la cântar, etc.

Toate aceste stări de lucruri ar dispărea aproape cu desăvârșire, dacă, așa cum propuneam și așa cum este logic, pâinea s'ar vinde cu cântarul.

O chestiune nu mai puțin importantă, chestiunea ce interesează sănătatea fiecărui consumator, o formează condițiunile de igienă și curățenie în care este fabricată pâinea și felul cum este pusă în vânzare. Apoi, din punctul de vedere social și umanitar este importantă și chestiunea, pentru a cărei cercetare a fost alcătuită comisiunea de care am pomenit la începutul rândurilor de față și anume tratamentul pe care îl au muncitorii din partea patronilor fabricanți de pâine.

Despre aceste chestiuni ne vom ocupa într'un articol ulterior.

AXA BERLIN-ROMA

Scriam acum câteva zile că se înșală acei cari, în calculele lor politice, prevăd posibilitatea unei apropiate slăbiri a axei Berlin-Roma. Divergența de opinii față de revendicările maghiare în Cehoslovacia, nu era de natură, după cum au crezut unii, să slăbească o legătură întemeiată pe o concepțiune și pe un plan de acțiune politică bine chibzuite și pentru o lungă durată. Germania și Italia, prin acordul lor, au obținut în politica internațională incontestabile succese. Este adevărat — și relevăm aceasta cu toată obiectivitatea — că în ultimul timp Italia a trebuit să facă, în interesul menținerii axei, concesiuni importante politicei germane și prestigiului Reichului. Mai ales, în cadrul intereselor italiene în Europa centrală. Din clipa însă când Italia, în fața ostilității întâmpinate din partea puterilor occidentale în politica ei abisiniană, s'a văzut nevoită să-și caute sprijin în alte direcțiuni, ea a trebuit să sacrifice alte interese și să renunțe la politica ei tradițională și pe care o accentuase mai ales după războiul mondial, în Europa Centrală.

Dela sprijinul politic și prietenesc acordat cancelarului Dollfuss, dela mobilizarea pe Brenner, Italia, silită desigur de împrejurări, a trecut la aprobarea Anschluss-ului, găsind în el tocmai sprijinul căutat pentru noua sa politică de acord cu Reichul. Și dacă pe o chestiune atât de importantă, care forma una din laturile politicei italiene, cum era menținerea independenței Austriei, Italia a cedat pasul Germaniei, ar fi fost desigur o naivitate să-și închipuie cineva că în chestiunea pretențiunilor ungare, d. Mussolini va împinge lucrurile și va îmbrățișa cauza maghiară până la riscul unei slăbiri a axei Berlin-Roma.

Rezultatul obținut cu atâta repeziciune în urma întrevederii avută de d. Ribbentropp cu d. Mussolini, dovedește cât de neîntemeiate erau bănuelile într'un dezacord germano-italian. D. Ribbentrop a dus la Roma cuvântul asigurător al prieteniei d-lui Hitler, ale cărui argumente împotriva pretențiunilor exagerate ale Ungariei și împotriva frontierei comune ungaro-polone, au convins cu ușurință pe Duce. Prin acceptarea sarcinei de arbitri, este evident că Italia și Germania au căzut de acord anticipat asupra principiilor în spiritul cărora hotărirea lor va fi dată. Și astfel, cele două puteri totalitare vor înregistra, în curând, un nou succes diplomatic.

Acordul dela München prevede însă că în cazul când nu se va putea ajunge la o soluțiune prin negocieri directe între Cehoslovacia și vecinii ei, atunci procedura ce va trebui urmată este aceea a unei noui conferințe în patru care să decidă, în ultimă instanță. Acordul dela München a stabilit, astfel, în mod principial, că frontierele Cehoslovaciei sunt de interes internațional și că Franța și Anglia nu numai că nu se dezinteresează de ele, dar le și garantează. Logic ar fi fost, deci, ca litigiul ungaro-cehoslovac neputând fi soluționat pe cale de negocieri directe, să ajungă în fața celor patru puteri semnatare ale acordului dela München. Faptul nu s'a petrecut. Procedura aceasta a fost înlăturată, chiar de Cehoslovacia, care a preferat să recurgă la arbitrajul Italiei și Germaniei. Probabil că pentru guvernul din Praga, amintirea acordului dela München este atât de dureroasă, încât a preferat să nu-i mai dea o confințire prin recurgerea la prevederile cuprinse în el, confințire care ar putea fi interpretată de cronicarii istoriei contimporane ca o acceptare de bună voie a acordului celor patru puteri, când, în fapt, ea n'a fost decât o acceptare sub imperativul forței gata să intre în acțiune.

Peste câteva zile, cei doi arbitri vor pronunța hotărirea care va trebui să fie acceptată de ambele părți în litigiu. Noile frontiere ale Cehoslovacici urmează apoi să fie garantate de cele patru mari puteri și de vecinii Cehoslovaciei. In mod indirect, deci, hotărirea ce va fi luată de Italia și Germania la Viena, ca singuri arbitri, va fi obligatorie și pentru Franța și Anglia, a căror garanție pentru integritatea nouei republice cehoslovace continuă să existe. Nu constitue oare aceasta un nou succes diplomatic al puterilor totalitare?

Dar, în altă ordine de idei, care a putut fi prețul reconfirmării acordului germano-italian?

Noi credem că el se datorește, în primul rând, spiritului politic al celor doi șefi, Ducele și Führerul, cari consideră axa Berlin-Roma ca încă indispensabilă politicii lor internaționale față de atâtea probleme la ordinea zilei. In al doilea rând, credem că Germania a putut promite Italiei un concurs mai eficace în problema spaniolă în care Italia este încă angajată cu toată retragerea celor 10 mii de voluntari italieni. Acordul anglo-italian n'a fost încă aplicat — înțelegerea franco-italiană n'a fost încă realizată. Sunt, desigur, indicii că o reală destindere se va putea realiza atât între Anglia și Italia, cât și între aceasta din urmă și Franța. Anglia așteaptă, însă, probabil, o retragere mai importantă de voluntari italieni de pe frontul spaniol, deși telegramele din urmă arată că pentru d. Mussolini, problema spaniolă nu poate fi lichidată decât printr'o victorie completă a generalului Franco. Pe de altă parte, Franța, cu toate că se arată dispusă la stabilirea unor relațiuni de prietenie cu Italia, nu pare a fi hotărîtă la acest rezultat, fără garanții suficiente, atât în ce privește securitatea ei la frontiera Pirineilor, cât și în Mediterana. Axa Berlin-Roma — adică solidaritatea italo-germană — va mai avea, deci, de îndeplinit un rol important în ce privește, de data aceasta, mai ales interesul italian.

Iată un motiv în plus pentru care noi am spus dela început că se înșeală acei cari cred într'o slăbire a axei Berlin-Roma.

Marele incendiu din Marsilia

Magazinele „Galleries Nouvelles" din Marsilia, au fost mistuite, zilele trecute, de un foc puternic, care amenință să ia proporții catastrofale.

FILME

Ușierul îi deschide și petiționarul se îndreaptă spre biurou.

— Domnule șef, am un necaz.

— Ședeți și spuneți ce s'a întâmplat, ca să vedem dacă cereți ceva legal și posibil.

Omul expune păsul său pe când cel dela biurou îl ascultă răsfoind o colecție de legi.

— Aveți dreptate. Cererea întrunește amândouă condițiunile Faceți o petiție spre a se pune pe ea rezoluția de aprobare.

— Am adus-o... Poftiți.

— De ce ești emoționat?

— Nu mă așteptam... Așa repede!... Vă mulțumesc cu recunoștință.... Aștept rezoluția

— Eu nu pot... Nu mai pot. Cetățeanul îngălbenește

— Atunci?!

— Aveți puțintică răbdare... Șeful serviciului este la d. secretar general.

— Dar dv. cine sunteți?

— Sunt fostul șef... Am ieșit la pensie... Poftim o țigară; e din tabachera succesorului meu... E un om de treabă și nu se supără că mă vede zilnic... Eu nu mă pot împăca cu ideea să numai văd biroul meu... unde am lucrat atâția ani. M'am emoționat și eu!... Nu-l țin de vorbă... Iai foile „Monitorului Oficial"... Potrivesc cărțile din bibliotecă... Cu legile din ele mă simt atât de prieten!... Și vremea trece repede... Până vine șeful, vă pui eu rezoluția... Vreau să mă regăsesc o clipă în situația de altă dată... Așa... Și el o va semna.. N'aveți idee ce serviciu mi-ați făcut procurându-mi această plăcere!

Don José

Anglia are cel mai puternic tun antiaerian

Londra, 1 Noembrie (Rador). Ziarul „Daily Express" anunță într'o formă senzațională că din examinarea prevederilor bugetare rezultă, pentru prima oară, că armata britanică posedă un tun antiaerian având calibru 114 mm. Acest tun ar fi cel mai puternic tun antiaerian din întreaga lume. Cu toate că se păstrează cel mai mare secret asupra caracteristicelor tunului de mai sus de pe acum se poate spune că el este superior tunului de 93 mm., care poate să tragă 12 lovituri pe minut la o distanță de maximum 9000 metri.

Congresul israeliților americani a hotărât boicotarea produselor germane

New Yirk, 1 Noembrie (Rador).— *Congresul israelit american și-a terminat Luni seară lucrările.*

S'au votat mai multe moțiuni. O moțiune preconizează intensificarea boicotării produselor germane, făcând apel la toate organizațiile catolice, protestante și liberale și la sindicatele interesate la menținerea democrației și libertăți omenești.

Zone libere germane și ungare la Bratislava

Bratislava, 31 (Radio-Central). — „Slovenski Dniek" anunță că, după toate probabilitățile, se va acorda Germaniei o zonă liberă, în portul Bratislava.

Este posibil ca și Ungaria să obțină o zonă liberă în portul Bratislava, Cehoslovacia obținând în schimb o zonă liberă în portul Komarno, care va fi cedat Ungariei.

In acest mod, Bratislava va deveni port liber pentru trei state.

Cabinetul englez a fost remaniat

Londra, 31 (Rador). — D. Malcolm MacDonald, ministrul coloniilor, a fost numit ministru al dominioanelor. D. MacDonald va asigura astfel conducerea ambelor departamente.

Sir John Anderson, fost guvernator al Bengalului, a fost numit Lord al sigiliului privat.

Lordul Runciman a fost numit lord președinte al consiliului de miniștri, în locul lordului Hailsham.

In legătură cu demisia lordului Hailsham, d. Chamberlain a declarat presei că demisia nu se datorește unei deosebiri de opinii în ce privește politica guvernului, ci din cauză că necesitatea de a se completa cele două vacanțe din guvern a făcut de dorit ca primul ministru să aibă la dispoziția sa și postul de lord președinte al consiliului spre a întări cabinetul. Primul ministru a declarat că regretă că trebue să pună capăt unei lungi colaborări și a mulțumit lordului Hailsham pentru marile servicii pe care le-a adus guvernului țării.

In urma remanierii, liberalii de nuanța John Simon din guvern numără cinci membri, laburiștii naționali rămân cu două departamente, iar restul departamentelor sunt ocupate de conservatori.

Caracteristica actualei remanieri este intrarea în guvern a lui sir John Anderson. Nu se știe ce funcțiune i se va atribui. Se pare că i se va încredința apărarea metropolitană în general și în special organizarea măsurilor de apărare antiaeriană.

In general se subliniază că ultima schimbare din guvern nu modifică caracterul lui de până acum.

Explozie la Brazi (Prahova)

Un grav rănit

Ploești, 31 Oct.

In timp ce agentul fiscal Ionescu, de pe lângă rafineria soc. „Creditul Minier" din Brazi (Prahova) cu locuința în colonia acestei rafinerii, își spăla o pereche de pantaloni, cu benzină, din cauza gazelor emanate, ce au făcut contact cu focul din sobă, s'a produs o puternică explozie.

Au fost sparte șase uși și patru ferestre, declarându-se un început de incendiu.

La locul nenorocirii a alergat imediat o echipă de lucrători, cari au stins incendiul și au transportat la dispensarul rafineriei pe agentul Ionescu, cu arsuri grave la față și piept.

SCRISORI DIN PARIS

Străinii la Paris

de RENE SAIVE

Paris, Noembrie

Un val de crime a năpădit Franța. Diferitele acte de banditisme cari au emoționat opinia publică franceză au avut urmări în multe domenii, și chiar în domenii internaționale. Să nu exagerăm însă. Franța n'a trimis nici unei puteri un ultimatum. Dar a fost silită să ia față de străini măsuri destul de aspre. La atât se mărginește chestiunea.

Să nu se creadă mai ales că francezii au devenit deodată xenofobi. Desigur, a existat totdeauna în Franța o categorie de oameni ostili străinilor. Trebue să se țină însă seama de starea de spirit a poporului și în special a țăranilor pentru cari chiar locuitorul satului vecin este un străin. De altfel, sub neîncrederea aceasta se ascunde cea mai vie curiozitate și adesea cea mai neraționată simpatie. Căci deși francezul mijlociu se împrietenește greu cu un străin, el consideră instinctiv pe acesta ca pe o făptură superioară. Faptul e bine cunoscut. O invenție franceză obține rareori succes în Franța, iar când a fost naturalizată în Anglia sau în America, toate speranțele îi sunt permise.

Azi, francezii se înclină încăodată în fața străinilor. Hotărît, trebue să recunoaștem că asasinii și escrocii de alte neamuri depășesc cu mult pe micii gangsteri băștinași. Fără îndoială, există și în Franța câțiva tâlhari temuți cari continuă să facă cinste — dacă ne putem exprima astfel — tradițiilor naționale, dar „ceilalți" sunt în adevăr cei mai puternici.

Ultimul mare asasin pe care l-a cunoscut Franța este sinistrul Landru, un bărbat scund cu bărbuță neagră de o desăvârșită politețe și care a fost ghilotinat într'o bună zi, pentru că a ars într'un cuptor vreo zece amante de ale lui. Aceasta s'a petrecut cu puțin timp după război. Deși publicul era obișnuit încă cu măcelurile, asasinatele acestea în serie au trezit o emoție adâncă.

Poliția franceză și-a perfecționat metodele și a trebuit să aștepte până în 1937 ca să mai apară un nou asasin de mare anvergură. Acesta era un oarecare Weidman, care, prin

(Continuare în pag. 2-a)

Planurile noului ministru de externe al Japoniei

Tokio, 31 (Rador). — Ziarele japoneze rezumă planurile d-lui Arita, ministrul afacerilor străine, cam cum urmează:

— Instalarea unui nou guvern central în China;

— crearea unei noi Asii Orientale, pe baza pactului contra internaționalei comuniste;

— examinarea pactului celor nouă puteri și a acordurilor internaționale privitoare la exteritorialitatea în China;

— reglementarea raporturilor dintre Anglia și Japonia.

Cât despre relațiile cu Moscova, ziarele arată că Japonia se va mărgini să soluționeze unele chestiuni. Problemele de principiu nu vor putea fi discutate din cauza legăturilor strânse ce există între Moscova și mareșalul Ciang Kai Shek.

Din cauza înarmărilor sovietice tot mai mari, Mandcíuria trebuie să devină un stat puternic.

Axa contra internaționalei comuniste va trebui să fie întărită. dar în același timp se va evita ruperea definitivă a relațiilor diplomatice cu Rusia Sovietică.

Relațiile dintre Japonia, Germania și Italia vor trebui să fie și mai strânse, în raport cu noua Chină. D. Arita recunoaște faptul că „înțelegerea statelor totalitare are o mare influență asupra atitudinii diplomatice a Angliei, Franței și Moscovei". In consecință, el se va sili să facă și mai pozitiv, și mai amical, blocul contra internaționalei comuniste.

declarație oficioasă a guvernului din Tokio.

Declarația arată că Japonia nu acordă, în împrejurările actuale, decât o semnificație foarte redusă unei eventuale declarații de războiu a mareșalului Ciang Kai Shek.

Dacă vre-o putere ar folosi o asemenea declarație spre a interzice exportul de arme și muniții spre Japonia, aceasta ar lua măsuri de retorsiune. După ocuparea Cantonului și Hankeului, poziția japoneză este destul de puternică și opera de reconstituire a Chinei nu ar putea fi împiedecată de asemenea încercări.

CHINA VA CONTINUA SA REZISTE CONTRA JAPONIEI

Ciuking, 31 (Rador) — Agenția „Central News" anunță că mareșalul Ciang Kai Shek a adresat un mesaj poporului chinez în care subliniază hotărirea sa de a continua rezistența contra Japoniei până la victoria finală.

Vorbind de evacuarea Hankeului, șeful armatei chineze a explicat că ea s'a efectuat după planuri întocmite de multă vreme și că ea a fost hotărîtă de comandamentul chinez.

Tactica chineză consistă într'adevăr din a atrage trupele japoneze în imensitatea interiorului Chinei, în loc de a da bătălia în zonele de coastă, care sunt înguste, și unde armamentul superior al japonezilor le-ar permite acestora să aibă avantajul.

Mareșalul Ciang Kai Shek a adăugat că japonezii au suferit grele pierderi în bătălia dela Hankeu și că comandantul chinez pregătește o mare ofensivă pe toate fronturile.

50 de divizii chineze încercuite de japonezi

Tokio, 31 (Rador). — Agenția „Domei" transmite un comunicat al ministerului Marinei, în care se anunță că pușcașii marinari japonezi cari au debarcat la Canton patrulează în împrejurimile acestui oraș împreună cu detașamantele militare, în timp ce vasele japoneze curăță fluviul Perlelor de mine și baraje.

Hidroavioanele au executat și ele bombardamente încununate de succes.

La Yongyoun, japonezii au trebuit să dea adevărate asalturi contra trupelor chineze care erau îngrămădite acolo.

Pe de altă parte, o telegramă de pe front anunță că coloana japoneză care a ocupat Tsientsing, pe linia ferată care duce la Canton, a înaintat în direcția sud-vest și a ocupat ieri Tsiengtsekiao.

Detașamentul japonez care a intrat în Hanyang a urcat în susul râului Hin și a ocupat Hanhuan, localitate situată la vreo 40 km. de Hanyang.

Altă telegramă anunță că la nord de fluviul Yangtse, japonezii au reușit să încercuiască într'o rază de 300 km. trupele chineze care se retrag pe frontul de nord spre vest. Efectivele chineze încercuite ar fi de cel puțin 50 de divizii, adică între 3—400.000 de oameni. Japonezii îi strâng din ce în ce mai de aproape, tăindu-le toate căile de retragere.

CHINA VA DECLARA FORMAL RĂZBOI JAPONIEI?

Tokio, 31 (Rador). — In urma svonurilor care au circulat că mareșalul Ciang Kai Shek ar avea intenția să declare formal războiu Japoniei, ziarele japoneze publică o

Noul statut al regiunii sudete

Berlin, 31 (Rador).— *Printr'un decret semnat de Fuehrer, regiunea sudetă recent anexată este constituită în „Gau", sub numele de Sudetenland, având drept capitală orașul Reichenberg.*

D. Henlein a fost numit Gauleiter, iar d. Frank vice-Gauleiter.

La 5 Noembrie va avea loc fuziunea partidului național-socialist cu partidul germanilor sudeți.

Regele Faruk al Egiptului a fost zilele trecute la Fakkus unde a inaugurat o moschee și a pus piatra fundamentală unui centru de puericultură

Procesul de spionaj dela New-York

Dela stânga la dreapta: Erich Glaser, Iohanna Hoffmann și Otto Hermann Voss, acuzați de spionaj